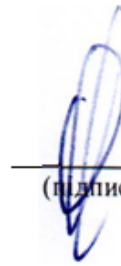

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра інтелектуальних вимірювальних систем та інженерії якості (№ 303)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

О.М. Чугай

(ініціали та прізвище)

«30» 08 2024 р.

**СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 17 “Електроніка, автоматизація та електронні комунікації”
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 176 “Мікро- та наносистемна техніка”
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: “Мікро- та наносистемна техніка”
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: **денна**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Вводиться в дію з «01» вересня 2024 р.

Харків 2024 рік

Розробник: доцент кафедри, к.т.н. Ганна Павлик
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри (№ 303)
інтелектуальних вимірювальних систем та інженерії якості

Протокол № 1 від « 21 » 08 2024 р.

Завідувач кафедри к.т.н.
(підпис) Віталій Сіроклин
(ім'я та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

(підпис)

Артем БЕЛАШОВ
(ім'я та прізвище)

Загальна інформація про викладача

ПІБ: Павлик Ганна Володимирівна

Посада: доцент кафедри інтелектуальних
вимірювальних систем та інженерії якості

Науковий ступінь: кандидат технічних наук

Вчене звання:

Перелік дисциплін, які викладає:
інтелектуальна власність, інформаційно-
діагностичні системи, контроль та
діагностика засобів вимірювальної техніки,
взаємозамінність та стандартизація

Напрями наукових досліджень:
інформаційно-діагностичні системи,
інтелектуальна власність

1. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання – денна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1-й.

Дисципліна обов'язкова.

Загальна кількість годин за навчальним планом - 90 годин/ 3 кредити ЄКТС.

Кількість годин аудиторної та самостійної роботи здобувачів:

аудиторних – 32 год., самостійної роботи – 58 год.

Види занять – лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год.

Вид контролю – залік.

Мова викладання – українська.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: глибоке засвоєння знань щодо правового регулювання відносин, що мають місце під час виникнення, використання та охорони об'єктів права інтелектуальної власності.

Завдання: формування у студентів фахових знань щодо загальних положень права інтелектуальної власності, її інститутів, понять та видів об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності, підстав виникнення, умов і порядку використання її результатів, порядку та способів захисту порушених прав.

Компетентності які набуваються:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність проводити досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК3. Здатність аналізувати та синтезувати мікро- та наноелектронні системи різного призначення.

ФК6. Здатність користуватися сучасними системами пошуку та аналізу науково-технічної інформації, проводити патентний пошук і дослідження та здійснювати захист інтелектуальної власності.

ФК7. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти у сфері мікро- та наносистемної техніки, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Програмні результати навчання:

ПРН4. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем у сфері мікро- та наноелектроніки, для розв'язування складних задач професійної діяльності.

ПРН7. Розв'язувати задачі синтезу та аналізу приладів та пристроїв мікро- та наносистемної техніки.

ПРН8. Збирати необхідну інформацію, використовуючи науково-технічну літературу, бази даних та інші джерела, аналізувати і оцінювати її.

ПРН14. Координувати роботу колективів виконавців для проведення наукових досліджень, проектування, розроблення, аналізу, розрахунку, моделювання, виробництва та тестування мікро- та наносистемної техніки.

ПРН15. Забезпечувати захист інтелектуальної власності, комерціалізацію результатів науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

Очікувані результати навчання: вміння правильно визначати види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності, забезпечувати юридичне оформлення відповідних прав, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у процесі використання результатів права інтелектуальної власності, та її захисту; визначати патентоспроможність об'єктів промислової власності, скласти документи заявки на патент для об'єктів промислової власності та документи для державної реєстрації авторського права.

Постреквізити: Автоматизація експериментальних досліджень.

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Право інтелектуальної власності у правовій системі України. Промислова власність

Тема 1. Загальна характеристика законодавства в сфері права інтелектуальної власності.

Загальна кількість годин на тему - 9 год.

Анотація: Поняття інтелектуальної власності та її види. Авторське право і суміжні права. Право промислової власності. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг. Законодавство України про інтелектуальну власність.

Лекція 1. Загальна характеристика законодавства в сфері права інтелектуальної власності.

Практичні заняття (2 год.). Виявлення плагіату. Програми, що дозволяють виявити запозичення.

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1 бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

Тема 2. Право промислової власності.

Загальна кількість годин на тему - 14 год.

Анотація: Поняття права промислової власності та його види. Відмінності між правом промислової власності та авторським правом. Суб'єкти права промислової власності. Особисті немайнові та майнові права патентовласника. Винахід, корисна модель, промисловий зразок – як об'єкти цивільних прав. Права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

Лекція 1. Право промислової власності.

Практичні заняття (2 год.). Визначення патентоспроможності об'єкту.

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

Тема 3. Винахід та корисна модель

Загальна кількість годин на тему - 16 год.

Анотація: Винахід та корисна модель як об'єкти правової охорони. Відмінності патенту на корисну модель і патенту на винахід. Об'єкти винаходу (корисної моделі), правова охорона яким надається згідно з Законом. Об'єкти на які не поширюється правова охорона. Об'єкти, які не визнаються винаходами (корисними моделями). Склад заявки. Формула винаходу (корисної моделі).

Лекція 1. Винахід та корисна модель

Практичні заняття (4 год.). Складання заявки на винахід та заявки на корисну модель.

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

Тема 4. Промисловий зразок

Загальна кількість годин на тему - 12 год.

Анотація: Промисловий зразок як об'єкт ІВ. Умови набуття правової охорони промислового зразка. Об'єкти, які не можуть одержати правову охорону. Права власника патенту України на промисловий зразок. Порядок отримання патенту на промисловий зразок. Проведення експертизи заявки та видача патенту. Патентування промислового зразка в іноземних державах. Правила складання та подання заявки на промисловий зразок.

Лекція 1. Промисловий зразок

Практичні заняття (2 год.). Промислові зразки

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

Тема 5. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту й виробленої ними продукції (товарів, послуг).

Загальна кількість годин на тему - 9 год.

Анотація: Засоби індивідуалізації - група об'єктів інтелектуальної власності. Фірмове найменування і комерційне позначення. Знак для товарів і послуг (торгова марка). Майнові права на торговельну марку. Позначення та знаки, які не набувають правової охорони. Реєстрація знака для товарів і послуг. Попереджувальне маркування. Керування правами. Використання. Типи знаків для товарів і послуг.

Лекція 1. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту й

виробленої ними продукції (товарів, послуг).

Практичні заняття (2 год.). Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту й виробленої ними продукції (товарів, послуг).

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Авторське право і суміжні права

Тема 6. Авторське право та його зміст. Об'єкти та суб'єкти авторського права.

Загальна кількість годин на тему - 16 год.

Анотація: Поняття авторського права. Авторське право в об'єктивному і суб'єктивному значенні. Види інтелектуальної діяльності, які охороняються авторським правом. Виникнення і здійснення авторського права, межі його чинності. Об'єкти авторського права. Об'єкти, на які авторське право не поширюється. Основні види творів науки, літератури і мистецтва, що охороняються авторським правом.

Лекція 1,2. Авторське право та його зміст. Об'єкти та суб'єкти авторського права.

Практичні заняття (2 год.). Авторське право і суміжні права.

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

Тема 7. Вибір способів правової охорони та захисту прав на об'єкти авторського права і відповідні об'єкти права промислової власності.

Загальна кількість годин на тему - 14 год.

Анотація: Відмінності охорони на об'єкти авторського права і права промислової власності пов'язані із різними видами об'єктів права інтелектуальної власності та особливостями охорони прав: підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності, критерії охороноздатності об'єктів авторського права і права промислової власності, строки чинності майнових прав. Співвідношення правової охорони творів і торговельних марок (знаків для товарів і послуг).

Лекція 1. Вибір способів правової охорони та захисту прав на об'єкти авторського права і відповідні об'єкти права промислової власності.

Практичні заняття (2 год.). Комп'ютерні програми як об'єкти охорони авторського права. Державна реєстрація програм.

Види контролю: Опитування студентів на наступних заняттях (1бал).

Виконання практичних робіт (5 балів).

4. Індивідуальні завдання

Не заплановані

5. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, консультацій за розкладом кафедри та індивідуальні (при необхідності), самостійна робота студентів з нормативно-правовими актами та інформаційними ресурсами.

6. Методи контролю

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, консультації за розкладом кафедри та індивідуальні (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники). Вибіркове опитування студентів на лекційних заняттях. Допускове опитування перед виконанням практичних робіт. Поточне тестування та модульний контроль та екзамен.

7. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

7.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдання)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...30	1	0...30
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	2	0...10
Модульний контроль	0...25	1	0...35
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови здобувача від поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для заліку складається з двох теоретичних запитань (по 30 балів) та практичного (40 балів).

7.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки: знання науково-теоретичних й практичних положень про право інтелектуальної власності і його правові інститути, особливості правового регулювання, основні міжнародно-правові акти, норми Цивільного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності, порядок їх застосування, закріплення та правовий захист особистих немайнових і майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, спеціальну науково-методичну літературу.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки: вміння правильно визначати види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної

власності, забезпечувати юридичне оформлення відповідних прав, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у процесі використання результатів права інтелектуальної власності, та її захисту; визначати патентоспроможність об'єктів промислової власності, складати документи заявки на патент для об'єктів промислової власності та документи для державної реєстрації авторського права.

7.3. Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати всі практичні роботи. Вміти самостійно давати характеристику об'єкту інтелектуальної власності та визначати спосіб його охорони.

Добре (75-89). Твердо мати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах. Вміти визначати спосіб охорони об'єкту інтелектуальної власності та оформляти документи заявки.

Відмінно (90-100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Досконально знати усі теми та вміти застосовувати одержані знання для охорони об'єкту інтелектуальної.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

8. Політика навчального курсу

У випадках відсутності на лекціях, практичних чи лабораторних роботах, студент зобов'язаний самостійно опрацювати цей матеріал, спираючись на методичну літературу та навчальний матеріал доданий у Менторі. Контроль якості отриманих знань здійснюється шляхом виконання додаткових завдань у терміни, передбачені консультаціями викладача та у передсесійний період.

9. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичне забезпечення дисципліни " Інтелектуальна власність" для магістрів / М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", Каф. інтелект. вимірн. систем та

інженерії якості ; розроб. В. А. Дергачов. - Харків. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2019. - 73 с. -

http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Intelektua_Vlasnist.pdf

2. Попова О.Г., Самойлов В.Я. Патентні дослідження в науково-дослідній роботі студентів. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2006. - 52 с.

3. Кривцов В.С., Планковський С.І., Воробйов Ю.А. Патентні дослідження в мережі INTERNET. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харк. авіац. ін-т", 2007. - 79 с.

10. Рекомендована література

1. Конституція України: за станом на 6 квітня 2010 року / Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Кримінальний кодекс України: за станом на 5 квітня 2001 року / Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст.131.

3. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 13 грудня 1991 року // Відом. Верхов. Ради України. – 1994. – №10. – Ст.62.

4. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: Постанова Кабінету Міністрів України № 1756 від 27.12.2001 р. // Офіц. вісн. України. – 2001(2). – № 52. – С. 114. – Ст. 2369.

5. Капінос М.М., Лерантович Е.Т., Солощук М.М. Інтелектуальна власність Підручник. — Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Друкарня Мадрид, 2016. — 396 с

6. Світличний О.П. Право інтелектуальної власності Підручник. – Вид. 2, змін. і доп. / О. П. Світличний. – К.: НУБіП України, 2016. – 355 с.

Назаренко Н.В. Інтелектуальна власність в інформаційних технологіях Кривий Ріг: Діоніс, 2014.-170 с.

7. Ксенофонтова М.Н., Самодай В.П., Дубовик С.Г. Інтелектуальна власність: у схемах і таблицях Навчальний посібник. — Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. — 292 с.

8. Іванюк О.В., Литвинчук І.Л. Інтелектуальна власність Навчально-наочний посібник. — Житомир: В. Б. Котвицький, 2014. — 163 с.

9. Тімуш І.С., Нікітін Ю.В., Мироненко В.П. (ред.) Актуальні проблеми права інтелектуальної власності Навчальний посібник. – К. : Національна академія управління, 2014. – 352 с.

10. Москалюк Н.Б. Державна система правової охорони інтелектуальної власності Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2012. — 110 с.

11. Інформаційні ресурси

Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) <http://nipo.gov.ua>

Державне підприємство «Український інститут промислової власності». www.ukrpatent.org

Електронно-цифрова бібліотека Європейського патентного відомства <http://www.ep.espacenet.com> або <http://www.european-patent-office.org>.

Сайт Верховної Ради України — www.zakon1.rada.gov.ua.